

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Moralia in expositione Iob, p. V. VI. (libb. 23-29) - Cod.
Aug. perg. 4**

Gregor <I., Papst>

[S.l.], 801-815

Liber 28

[urn:nbn:de:bsz:31-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-97739)

197R

INCPIT

EXPOSI

TIO BEATI

IOBAMO

RAMAERE

IORI PER

LONTEM

PLATIO

NEM

SUMPTA

LIBRIOT

TO ENRR

TE VITMA:

POST
 DAMNA
 RERUM
 POST FU
 NERA PICNORVM
 POST UULNERA
 CORPORIS POST
 VERBA MALE SUA
 DENTIS VXORIS
 POST CONTUME
 LIOSA DICTA CON
 SOLANTIUM
 POST SUSCEPTA
 FORTITER IACULA

TOT DOLORUM. DE
TANTA UIRTUTE CON
STANTIE. LAUDANDUS
A IUDICE BEATUS IOB
FUERAT. SED SI IAM
DE PRESENTI SEculo
ESSET EUOCANDUS,

MT postquam hic ad
huc duplicia receptu
rus est. postquam
saluti pristinae resti
tuatur. ut rebus red
ditis diutius utatur.
Ne per elationis glie
dium ipsa illum sua
uictoria stemat.

Debet omnipotens deus
increpare per distric
tam iustitiam. quem
seruat ueritatem.

Quid enim peius ple
rumque animam
quam conscia uirtus
interficit. que illam
dum consideratione
sua inflat. & pleni
tudine ueritatis euacuat.

Et dum se uideat inopia
premia sufficere sug
gerit. eam ameliora
tionis intentione
distendit. Iustus igitur
Iob ante flagella
exagit. sed iustior
post flagella permansit.

& laudatus antea di
uoce. post modum
creuit & uerbere.

Profecto uelut tuba
ductilis & percussione
producta. in laudem
dei tanto eleuatus est.
quanto maiore est
castigatione percussus.

Sed humiliandus erat
iste. qui prostratus
ulceribus sic iustitibus
stibat. Humilian
dus erat. Ne tam
robustissimum pectus
elationis tela confo
derent. Quod con
stibat certe. quia
& illa tam uulnera

Non uicissent,
Requisendus nimirum
fuit homo cuius debu-
isset comparatione
superari. Sed quid
quod de eo uoce dñi
dicitur. **U**idisti ser-
uum meum iob quod
non sit ei similis super
terram. Cuius
ergo comparatione
poterat uinci de quo
dō at testante dicitur
quia nullius hominis
comparatione posse
aequari. Quid itaq;
agendum est. Nisi
ut & persona sua ipse
dñs suas illi uirtutes
narrat & dicat ei
Numquid producis lu-
ciferum in tempore
suo & uesperum
sup filios terre consur-
gere facis. & iterū
Numquid aperte sunt
tibi porte mortis.

798R
" & ostia tenebrosa ui-
" disti. Uel certe num
" quid post ostium tuum
" precepisti diluculo
" & ostendisti aurore
" locum suum. Quis
" uero istic. Nisi dñs
" potest. & tamen
interrogatur homo
ut cognoscat quia ista
non potest. Quatenus
uir qui tam immensis
uirtutibus creuit &
nullius hominis exem-
plo uincitur ne extol-
li debeat dī compara-
tione superetur.
Sed o quam potenter
erigitur qui tam
sublimiter humiliat.
Quante est homi-
nis uictoria & dī com-
paratione perdidisse.
Quanto hominibus
maior est qui testi-
monis conuincitur
dō minoris.

Multum quippe potens
 est qui tedi interro
 gatione ostenditur
 quic potens non est,
 Sed quia uo obscura
 nimis dissestenda duci
 mur. uel eiusdem
 textus iam uerba
 ueniamus.

**RESPONDENS AUTEM
 DNS IOB DE TURBI
 NE DIXIT.**

NOTANDUM UIDEO
 quia si sano atq;
 incolomi loque
 ratur & tranquilli
 tate dominica locu
 tio facta diceretur,
 Sed quic flagellato
 loquitur de turbine
 locutus fuisse descri
 bitur. **A**lter enim
 dñs se suis lo
 quitur cum eos in
 trinsecus perconpunc
 tionē prouehit.
 Alter cum per distric

tionē ne extollantur
 premit. Per blan
 dam enim locutionē
 dñi. Amanda dulce
 do eius ostenditur.
 Per terribilem uero
 potestas eius inuenit
 monstratur.
 In illa per succedat
 anime ut proficiat.
 In ista seprimatur
 que proficit. In illa
 discit quod appetat.
 In ista quod inueniat.
 Per illam dicit. Lauda
 & lætare filia sion.
 quia ecce ego uenio
 & habitabo in medio
 Per istam dicitur.
 Dñs in tempestate &
 in turbine uia eius.
 Blandus quippe est
 qui ut in medio inha
 bitat uenit.
 Cum uero se pretempesta
 te & turbine insinuat
 Nimirum que

tinge corda parbat.
Atq; ad edomandam
elationem se exercit
quendo potens & ter
ribilis innotescit.

Sciendum præterea
est quia in duobus
modis locutio diuina
distinguitur. Aut
per semetipsum namq;
dñs loquitur. Aut
per secreturam ange
licam eius uerba
formantur.

Sed cum per semetipsum
loquitur. Sola nob
is interne inspira
tionis aperitur.

Cum per semetipsum lo
quitur. de uerbo eius
sine uerbis ac syllabis
cor docetur. Quia
uirtus eius in minima
quocumque subleuatio
ne cognoscitur. ad
quam mens plena
suspenditur. uacua

199R
grauatur. **P**onitur
enim quoddam est.
quod omnem animam
quam replet leuet.

In corporeum lumen
est. quod & interiora
replet & repleta
exterius circum scribat.

Sine strepitu sermo
est. qui & auditum
aperit & habere
sonitum nescit.

Quod enim de conuentu
sai sps scriptum est.

“ Factus est repente de
“ celo sonus. tamquam
“ conuenientis sps uehe
“ mentis. & repleuit
“ totam domum. ubi
“ erant sedentes. &
“ apparuerunt illis.
“ dispersite lingue
“ quasi ignis. Sediteq;
“ super singulos eorum.

Per ignem quidem
dñs apparuit. sed
per semetipsum.

locutionē interioris fecit.
 Et neq; ignis dicitur, neque
 ille sonitus fuit. Sed
 per hoc quod exterioris
 exhibuit, expressit hoc
 quod interioris gessit.
 Quia enim discipulos &
 zelo succensos, & uerbo
 eruditos intus sedeli-
 dit, foras linguas igni-
 neces ostendit.
In significatione igitur
 uel mota sunt elemen-
 ta. Ut ignem & soni-
 tū sentirent corpora.
Igne uero inuisibili &
 uoce sine sonitu doce-
 rentur corda. foras
 ergo fuit ignis qui ap-
 paruit. Sed intus qui
 scientiam dedit.
Et cum regine candace
 eunuchus currui prae-
 dens iter carperet.
 atq; esaiam inmanibus
 non intellegens haberet.
 In corde nimirum

philippo sps dixerat.
Ad iunge te ad currum.
Et cum ad euocandum
 patrum. Timens dñm
 cornelius milites dire-
 xisset. In mente procul
 dubio absps patrum
 audiuit. Ecce tres
 uiri quaerunt te. Sur-
 ge itaq; discende & uade
 cum eis. **S**ps enim
 dñi quasi. Quaedam
 nobis uerba dicere
 est. occulta uel ea
 quae agenda sunt in-
 timare. & cor homi-
 nis ignarum non ad-
 hibito strepitu. & tar-
 ditate sermonis. peri-
 tum repente de abscon-
 ditis reddere.
Nam quia auditus ea
 quae uerse fiunt. non
 simul omnia dicta
 comprehendit. quip-
 pe qui & causas per-
 uerba: ^{et particulas uerborum} psyllabas

200^R

precipit, Iesus autem
 noster. In eo quod se
 dirigit. totum subito
 & simul adprehendit,
 Dī locutio ad nos intrin
 secus facta videtur
 potius quam auditur,
 Quic dum semetipsum
 sine mora sermonis
 insinuat. Repentina
 luce nra ignoratæ
 tenebras inlustrat,
 Unde & baruch nerie
 filius. cum requisitus
 exponeret quem ad
 modum uerba hiesie
 mæ prophætantis
 audisset. ait
 Ex ore suo loquebatur
 quasi legens. & ego
 scribebam, Qui enim
 legens loquitur. alio
 intendit. sed alio uer
 bum facit. quia quod
 uidet dicit, Prophe
 tæ ergo dī. quia eius
 uerba uident potius

in corde quam audiunt
 quasi legentes locuntur,
 Cum uero per angelum
 uoluntate suam dñs
 indicat. Aliquando
 eam uerbis. Aliquan
 do rebus demonstrat,
 Aliquando simul uerbis
 & rebus. Aliquando
 imaginib; cordis oculo
 rum ostendit. Aliquan
 do imaginib; & ante
 corporeos oculos ad
 tempus exaere adsump
 tis. Aliquando celesti
 bus substantiis. Aliquan
 do terrenis. Aliquan
 do simul terrenis &
 celestibus,
 Nonnumquam uero
 & iam per angelum hu
 manis cordibus ita
 loquitur. Ut ipse
 quoq; angelus mentis
 obtutib; presentetur,
 Uerbis namq; per ange
 lum loquitur dñs.

200^v
Cum nil in imagine
ostendatur. sed supne
uerba locutionis au
diuntur. Sicut dicen
te dño, Pater clari
fica filiū tuū. Ut fili
us tuus clarificet te.
Prognus responditur.
Clarificaui & iterum
clarificabo. Neq;
enim dñs quisine tem
pore ui impulsione
ingine clamat. In tem
pore per suam sub
stantiā illam uocem
edidit. quam cistum
scriptā tempore per
humana uerba distinxit.
Sed nimirum deceler
tab; loquens uerba
sua quæ audiri ab ho
minib; uoluit. Ratio
nali cfectura admi
nistrante formauit.
Aliquando reb; pange
los loquitur dñs.
Cum nil uerbo dicit.

sed ea quæ futura
sunt. cōsumptæ de ele
mentis imagine nun
tiantur. Sicut hieze
chiel nil uerborū
audiens. electri specie
in medio ignis uidit.
Ut uidelicet dum solam
speciem aspiceret. que
essent innouissimis
uentura sentiret.
Electrum quippe &
auri argentiq; metal
lo miscetur. In qua
pmixtione argentum
quidem clarius reddita
sed tamen fulgor auris
temperatur.
Quid ergo in electro
Nisi mediator est dñi
& hominum demonst
ratur. Quidum
semetipsum nobis & di
uina atq; humana
natura composuit.
& humanam p deita
te clariore reddiort.

201R

& diuinam per huma-
nitatem nr̄is aspec-
tib; temperauit ,

Quod enim uirtutem
diuinitatis eius . tot
miraculis ^{humanitas} fulsit . &
auro cœuit argentū .

Et quod p̄carnē d̄i cog-
noscī potuit . quodq;
p̄carnē tot aduersa
tolerauit . quasi &
argento . temperatū
est aurum .

Quod bene & in medio
ignis ostenditur .
quia incarnationis
eius mysterium . sub
sequenti iudicii flam-
ma contactur .

Scriptum quippe est .
Pater non iudicat quē
quam . Sed omne
iudicium dedit filio .

Aliquando p̄ angelos .
uerbis simul & reb;
loquitur d̄i . Cum
quibusda motibus

insinuat . hoc quod ser-
monib; narrat .

Nec; enim adam post
culpam . indiuitatis
substantia uidere
dñm potuit . Sed in
crepationis uerba p̄
angelum audiuit . de
quo scriptum est .

“ Cum audisset uocem
“ dñi d̄i deambulantis
“ in paradysō . ad aurā
“ post meridiē . abscon-
“ dit se inter ligna pa-
“ radysi . Quid est
enim quod post pec-
catū hominis . In para-
dysō dñs non iam stat .
Sed de ambulat . Nisi
quod inruente culpa .
se a corde hominis
amotum demonstrat .

Quid est quod ad aurā
post meridiem . nisi
quod lux feruentior
ueritatis abscesserat .
& peccatrice animā

culpe sue frigora
constringebant,

Incorpauit ergo adam
deambulans. ut & in
mentibus nequitiam suam
non solum sermonibus
sed & iam rebus aperiret.
Quatenus peccator homo.
& per uerba quod fece-
rat audiret. & per
deambulationem amisso
eternitatis statu in
constentiam cerneret.
& per auram feruore
caritatis expulso. tor-
porem suum animum ad-
uerteret. & per de-
clinationem solis cog-
nosceret. quod ad te-
nebras propinquaret.
Aliquando imaginibus
cordis oculis ostensis.
per angelos loquitur
deus. Sicut iacob sub
nixam celo scalam
dormiens uidit.
Sicut periturus linteum

repalibus ac quadru-
pedibus plenum. Inge-
tati raptus aspexit.
Qui nisi incorporeis
hæc oculis cerneret.
ingetati non fuisset.
Sicut paulo in uisione
noctis uir machedo
apparuit. qui tran-
sire eum machedo-
nia rogauit. Ali-
quando imaginibus
& ante corporeos
oculos ad tempus
exaere adsumptis.
per angelos loquitur deus.
Sicut abraham. non
solum tres uiros
uidere potuit. sed
& iam habitaculo
terreno suscipere.
non solum suscipere.
sed eorum usibus
& iam cibos cohibere.
Nisi enim angeli quæ-
dam nobis interna
nuntiantes. ad tem-
pus exaere corpora

sumerent. Exteriorib;
 profecto nr̄is opatib;
 non apparerent. nec
 cibos cum abraham
 caperent. Nisi prop
 ter nos solidum aliquo
 ex caelesti elemento
 gestarent. Nec mi
 rum quod illi ipsi qui
 suscepti sunt. modo
 angeli. modo dñs uo
 catur. Quia ange
 lorum uocabulo ex
 primitur. qui exteri
 us ministrabant.
 Et appellatione dñi
 ostenditur. qui eis
 interioris praeerat.
 Ut phox presidentis
 imperii. & pillud
 claresceret officium
 ministrantum.
Aliquando celestibus
 substantiis p angelos
 loquitur dñs. Sicut in
 baptisato dño scriptū
 est. quia de nube uox

sonuit dicens. **H**ic est filius meus dilec
 tus. In quo mihi compla
 cuit. **A**liquando
 terrenis substantiis
 p angelos loquitur dñs.
 Sicut cum balaam cor
 ripuit. In ore asinae
 humana uerba formauit.
Aliquando simul terre
 nis & caelestib; substan
 tiis p angelos loquitur
 dñs. Sicut ad moysen
 in monte. cum iussio
 nis suae uerba edidit.
 Igneum rubumq; socia
 uit. Atq; aliud superi
 us. Aliud inferius iunxit.
Quod tamen tunc
 solum agitur. cum ex
 ipsa aliquid coniunc
 tione signatur.
Nam per succensum
 rubum moysen allo
 quens. quid aliud osten
 dit. Nisi quod eius
 populi ductor fieret.

qui & legis flammā p
 cipere & tamen peccatū
 spina nequaquam ui
 tate. Vel quod ex illo
 populo exire quibus
 ne detactis castis nre
 peccatis quasi rubi spi
 nas acciperet. & in
 consumptā humanita
 tis nre substantiam
 & iam in ipsa diuinitatis
 flamma seruari.
Nonnumquam uero
 humanis cordibus & ia
 per angelos dī secreta
 eorum presentia uir
 tute sue aspirationis
 infundit. Unde
 zacharias ait
 " Dixit ad me angelus
 " qui loquebatur in me.
 Dum ad se quidem sed
 tamen in se loqui an
 gelum dicit. Liquido
 ostendit quod is qui
 ad ipsum uerba face
 rit per corpoream

speciem extra non
 errat. Unde & paulo
 post subdit
 " Et ecce angelus qui lo
 " quebatur in me egre
 " diebatur. Sæpe eni
 non exterius apparent
 sed sicut sunt angelici
 sp̄s uoluntate di pro
 phetarum sensib; inno
 tescent. Atq; tūc eos
 ad sublimia subleuant
 & queq; in se; futura
 sunt in causis origina
 lib; presentia demon
 strant. Humanum
 namq; cor ipso castis
 corruptibilis pondere
 grauati hanc ipsā
 corporeā suam
 quasi obicem sustineri
 interna non penetrat
 & graue exterius lac
 qua leuantē manu
 interius non habet.
 Unde fit sicut dictum
 est ut propheta sum

sensib; ipsa ut est sub
 tilitas angelice iustu
 tis appareat. eosq;
 mens quo subtili spū
 tangitur. leuatur.
 Et noniam pigra tor
 pensq; in ima laceat.
 Sed repleta intus
 afflatib; ad superna
 conscendat. atque
 inde quasi de quoda
 serum uestice que in
 tra se uentura sunt
 uideat. Sed ne quis
 in prædicatōis zac
 charie uerbis. angelū
 designato nomine
 uel patrem. uel filiū.
 uel spm scm putet.
 Si textum scripture
 sacre considerat. quod
 sentit uelociter
 emendat. Quæ nū
 quam patrem. num
 quam spm scm. & non
 nisi pro incarnationis
 suæ prædicatione

203R
 filium angelū uocat.
 Unde & in eiusdem zac
 charie uerbis aperte
 ostenditur. quod in
 illo uere angelus. idest.
 creatura loqueretur
 cum dicitur. Et ecce
 angelus qui loquebat
 in me. egrediebatur.
 Statimq; subiungitur.
 Et alius angelus egre
 diebatur in occursum
 eius. & dixit ad eum.
 Loquere ad puerum
 istum dicens. Absq;
 muro habitabitur
 hierusalem. Non ē
 lacq; dñ. angelus qui
 mittitur. cui uerba
 ab angelo quæ dicere
 debeat iubentur.
 Sed quia in conspectu
 conditoris. Angelica
 ministeria ordinata
 graduum positione
 distincta sunt. Ut &
 pro communi felicitate

beatitudinis opificem
 suum simul uidentes
 gauderant. & tamen
 pro dispositione ueritatis
 alii alii subministrant.
 Ad prophetam angelum
 angelus mittit. & quem
 secum de celo gaudere
 communiter conspiciet.
 & docet & dirigit.
 Quia eum & per superiorum
 scientiam uirtute
 cognitionis & per
 praestantioris gratia
 culmine potestatis
 excedit. Hæc igitur
 dicta sunt. ut quibus
 modis loquatur deus
 hominibus monstraret.
 Cum uero beato iob
 respondisse deus de
 turbine dicitur.
 Utrum per semetipsum
 an ei per angelum
 sit locutus ambigitur.
 Potuerunt quippe

per angelum commo-
 tiones aeris fieri. &
 hæc ei quæ subiuncta
 sunt per eum uerba
 mandari. Rursum
 potuit & exterius
 angelus inturbine
 aerem excitare. &
 tamen interius per
 semetipsum deus uim
 suæ sententiæ cordi
 eius sine uerbis inso-
 nare. Ut credatur
 quod dicitur dominica
 quæ secuntur ipse
 iam per uerba protulit
 qui repletus deo hæc
 sine uerbis audiuit.
 Itaque dicitur.

**QUIS EST ISTIE INUOL-
 UENS SENTENTIAS
 SERMONIB; IN PERITI-**

Sicut et superiore
 parte iam diximus
 prima exprobratio
 est talis interroga-
 tio qua dicitur.

Quis est iste. Helium enim arroganter locutus fuerat. Et quis est iste non dicimus. Nisi de eo utique quem nescimus. Scire autem dei adprobare est. Nescire reprobare.

Unde quibusdam quos reprobat dicit.

Nescio unde sitis.

Discedite a me omnes operarii iniquitatis.

Quid est ergo de hoc arrogante sequente: quis est iste? Nisi apte dicere. Ego arrogantes nescio. Id est eorum vitam insipientie mee arte non adprobo. quia dum laudibus humanis inflantur. auera gloria eterne retributionis inane sunt. In eo uero quod ait. Sententias. & non addidit quales

bonas utique accepimus.

Quas quidem imperitis asserit sermonibus inuolutas. quia cum uerbis iactantiae fuerant prolatae.

Imperitiae quippe uitium est. Rectum non secte sapere. Id est caeleste donum. ad appetitum terrene licudis inclinare. Sicut enim saepe contingit. ut & bona male. & mala bene proferantur. Itaque Helium arrogans sectae non secte protulit. quia humiles in dei defensione sententias non humiliter dixit. Unde & eos qui intra ecclesiam catholicam inani gloriae student. non in merito typum tenent. qui dum se praeteris peritos

cedunt. diuino iudi-
cio. de imperitia reclar-

guuntur. Quia sicut
ait apostolus

Siquis se existimat sci-
re aliquid. nondum
cognouit quem admo-
dum oporteat eum
scire. Quia enim
prima stulticia ange-
li. elatio cordis fuit.
uera sapientia effici-
tur hominis. humili-
tas sue estimationis.

Quam quisquis uel mag-
na sapiendo deserit.
eo ipso uehementer
desipit. quos em & ipse
nescit. Unde heliu
& sententias protulit
& imperitis sermonib.
inuolutas. Quia & de
dō rectum quod dice-
re nouerat. & ta-
men de sem & ipso dic-
ta illius elatio stul-
ta fatuabat.

Hoc tacej: despecto ad
erudiendum iob uer-
ba uertuntur ac dicit

ACCINGE SICUT UIR
LUMBOS TUOS.

Scriptura sacra
uiros uocare con-
suevit. qui nimirum
uias dñi fortib; & non
dissolutis gressibus
secuntur. Unde &

ppsalmistam dicitur
" Viriliter agite. & con-
fortetur cor uñm.

" Unde & paulus ait.

" Remissas manus & dis-
soluta genua erigite.

" Unde sapientia inpro-
uerbis dicit.

" O uiri ad uos clamito
Ac si aperte diceret.

Ego non fæminis. sed
uiris loquor. Quia
hii qui fluxa mente
sunt. mea uerba per-
pere nequaquam
possunt.

Lumbos uero accingere est. uel in opere luxoriam. uel in cogitatione refrenare.

Delectatio namq; carnis in lumbis est.

Unde & scis praedicatoribus dicitur. Sint lumbi ur̄i p̄ cincti & lucerne ardentes.

Per lumbos enim luxoria. per lucernas autem bonorum operum claritas designatur.

Iubentur ergo lumbos accingere & lucernas tenere. Ac si aperte audiant.

Prius in uobis metipsis luxoriam restringite. & tunc de uobis aliis bonorum operum exempla monstrate.

Sed cum beatum iob tanta praeditu castitate nouerimus. quur ei post tot

flagella dicitur 205R

Accinge sicut uir lumbos tuos. Id est sicut fortis restringe luxoriam. Nisi quia alia est carnis luxoria qua castitate corrumpimus. Alia uero luxoria cordis est. qua de castitate gloriamur. Dicitur ergo ei. Accinge sicut uir lumbos tuos.

Ut qui prius luxoriam corruptionis uicerat. Nunc luxoriam restringit elationis. Ne de patientia uel castitate supbiens. tanto peius intus ante oculos di luxoriosus existeret. quanto magis ante oculos hominum & patientis & castus appareret. Unde bene p̄ moysen dicitur.

Circumcidite p̄putia

cordis uiri. Idest
postquam luxoria
acame & tinguat.
& iam superflua aco
gitatione. resecat.
Se qui tur.

INTERROGABO TE
ET RESPONDE MIHI.

TRIBUS MODIS NOS
CONDITOR INTERROGARE
CONSUET.

Cum aut flagelli distric
tione nos percutit.
& quanta nobis insit
uel desit patientia
ostendit. Aut que
dam que nolumus.
precipit. & nrām
nobis oboedientiam
pate facit. Aut
aliqua nobis occulta
aperit. & aliqua
abscondit. & mensu
ram nobis nrē humi
litatis innotescit.

Flagello namq; inter
rogat cum mentem

bene sibi per tranquil
litatē subditam afflic
tionib; pulsat.

Sicut isdem. iob & lau
datur ac testatione
iudicis. & tamen ictib;
conceditur percussoris.

Ut eius patientia tanto
uerius claresceret.
quanto inquisitac duri
us fuisset. Precipi
endo autem dura nos
interrogat. Sicut
abraham terrā suā
iubetur egredi. & per
gere quo nesciebat.
In monte unicum filium
ducere. & quem ad
consolationē senex
acceperat immolare.

Cui nimirum conter
rogationē bene respon
denti. Idest. iussione
oboedientia dicitur.

„ Nunc cognoui quia
„ times dñm. Vel sicut
scriptum est.

Temptat uos dñs dñs ur̄.
utriat si diligitis eum.

Temptate quippe dñi ē
magnis nos iussionib;

interrogare. Scite
quoq; eius est nr̄cm

obedienciã nosse nos
facere.

Aperiendo
uero nobis quaedam
atq; claudendo nos

interrogat dñs. Sicut
per psalmistã dicit̄,

Palpebre eius interro
gant filios hominũ,

Palpebris quippe apertis
cesimus. clausis
nil uidemus.

Quid ergo palpebras di
Nisi eius iudicia accē

rimus. que iuxta
aliquid elucidantur

hominib;. & iuxta
aliquid referantur.

Ut homines qui senesci
unt sibi & ipsis in

notescant. Quate
nus dum quaedam

intelligendo compræ
hendunt. quaedam

uero cognoscere om
nino non possunt.

eorum corda sese
latenter inquirant.

si illos diuina iudicia
uel clausa non stimu

lant uel aperte non
inflant. Hac enim

paulus interrogatio
ne probatus est. qui

post præceptã inter
nam sapientiam

post aperte claustra
paradyssi. Post ascen

sum cæli tertii. Post
supne locutionis mys

teria. adhuc dicit̄.

” Ego me non arbitror
conpræhendisse.

” Et rursum, Ego sum
minimus apostolorũ.

” qui non sum dignus
uocari apostolus.

” Et rursum, Non quia
sufficienter sumus.

206^v
" cogitare aliquo anob. "
" quasi & nobis. sed sup
" ficientia nra & dō est.
" **A**perit ergo palpebris
" dī interrogatus pau
" lus. Recte respondit.
" **Q**ui & superna secreta
" attingit & tamen in
" humilitate cordis
" sublimiter stetit.
" **Q**ui rursus cum secreta
" dī iudicia de repulsiō
" ne iudeorum. & gen
" tium uocatione discu
" teret. Atq; uo ea per
" uenire non possit
" quasi clausis palpe
" bris dī interrogatus ē.
" **S**ed rectum uidde
" responsum reddidit
" qui dō se in ipsa sua
" ignorantia. scienter
" inclinante dicens.
" **Q**uod altitudo diuitiarū
" sapientie & scientie
" dī. quam inconpre
" hensibilia sunt iudicia

ei. & inuestigabiles
uie eius. Quis enim
cognouit sensum dñi
aut quis consiliarius
eius fuit. **E**cce enim
abscondit mysteria
quasi clausis palpebris
inquisitus. placita ac
secta respondit.
Qui secreta aditum pulsant
quia per cognitionem
intromittit ad interiora
non ualuit. pconfer
sionē ante ianuas hu
milis stetit. **N**e quod
intus compræhere
non potuit. foris ti
mendo laudauit.
Unde nunc quoq; beatus
iob post interrogatio
nē uerberis. discutitur
interrogatione festino
nis. ut quæ sint supna
consideret. **Q**ue dum
minime comprehen
dit ad semetipsum
seleat. & quam sit

iuxta nihilum insup
 nostrum comparatio
 ne cognoscat. Audiatur
 tacq; Interrogabo
 te & responde mihi.
 Ac si apertus dicatur,
 Verbis meis ad sublimia
 considerata te exci
 to. & dum ea quae
 super te sunt nescite
 te perspicis. tibi
 in & ipsi te notiosum
 reddo. Tunc enim
 mihi uere respondes.
 si que ignoras intel
 legis. Sequitur

UBI ERAS QUANDO
PONEBA FUNDAM
ENTA TERRE Indica
 mihi si habes intelle
 gentiam. quis posuit
 mensuras eius si nosti.
 uel quis tetendit sup
 eam lineam. Super
 quo bases illius soli
 date sunt.

Ecce quasi omnia

demundi origine ^{207R}
 narratione historica
 contaxuntur. sepe
 uero subiungitur
 quod non demundi
 sed de ecclesiae dictum
 conditione uideatur.

Nam dicitur
Aut quis dixit
Lapideum angulare
eius

PER hoc enim quod
 non in mundi origine
 factum est. & illud
 superius ostenditur.
 quia demundi origine
 dictum non est.

Idcirco namq; rebus
 plenis ac patentibus
 obscura quedam ac
 dissona permiscentur.
 ut per hoc quod ab
 intellectu littere dis
 crepat. & illud in qui
 ratur mystice quod
 dictum iuxta litteram
 sonat. Nam quia

Sicut alius apertis
 reb; alia clausa cog
 noscimus. Ita alius
 clausis compellimur.
 & illa altiore intel
 lectu pulsare. quæ
 aperta credebamus.
 dicat ergo
 " Ubi eras quando pone
 bam fundamenta
 terre, In scriptura
 quid aliud fundamen
 tic quam prædicato
 res accepimus. Quos
 dum primos dñs in sc̄a
 ecclesia posuit. tota
 in eis sequentis fabri
 ce structura surrex̄.
 Unde & sacerdos cum
 tabernaculum ingre
 ditur. duodecim lapi
 des portare inpectore
 iubetur. Quia uideli
 cet semetipsum pronob̄
 sacrificiū offerens
 pontifex noster. dum
 forter in ipso & cordio

prædicatores exhibuit.
 Duodecim lapides sub
 capite in prima sui
 corporis parte postauit.
 S̄ci Itaq; apostoli. & pro
 prima ostensione
 ornamenti. lapides
 sunt inpectore. & pro
 prima soliditate ædi
 ficii in solo fundamenta
 Unde dauid propheta.
 cum sc̄am ecclesia
 in sublimib; apostolo
 rum mentib; poni
 ædificariq; conspice
 re. dixit. Funda
 menta eius in mon
 tib; sc̄is. Cum uero
 in sacro eloquio. non
 fundamenta. sed sin
 gulari numero fun
 damentū dicitur.
 Nullus alius nisi ipse
 dñs designatur. per
 cuius diuinitatis poten
 tia. nutantia infir
 mitatis nr̄e corda

solidantur. De quo
& paulus ait.

Fundamentum aliud
nemo potest ponere
praeter id quod positum
est: qui est xps ihs.

Ipse quippe fundamen-
tum fundamentorum
est: qui & origo est
inchoantium & constan-
tia robustorum.

Quia igitur fundamen-
ta nra sunt hi qui ha-
c quitatum nrarum
pondera portauere sunt.
Ne beatus iob in super-
bia de uirtutibus suarum
potentia subleuetur.
In ipsa dominici pri-
ma parte sermonis
descorum predicato-
rum commemoratio-
ne discutitur.

Ut quanto illos admira-
biles uenire conspice-
re. Tanto meorum
comparatione dese-

uilius aestimare. ^{20PR}

Quod idcirco ad no-
iam quasi praeteritum
describitur: quia
quidquid foras futu-
rum est in opere
intus iam factum est
in praedestinatione.

Dicitur itaque ei:
" Ubi eras quando pone-
bam fundamenta
terre. " Ac si aperte
diceretur: Uirtute
fortium. " considera-
meque eorum ante
saecula auctorem pen-
sa. & cum eos quos
intempore condidi
mirabiles suspicis.
pende quantum mihi
subdi debeas. quem
auctorem mirabilius
sine tempore esse
cognoscis. Sequitur.

JNDICA MIHI SI HA-
BES INTELLIGENTIAM.
" quis posuit mensuras

208^v
" eius sinostj uelquis
" tetendit super lineam,
MENSURARUM LINEARUM
intererrarum partio
ne tenduntur: ut di
mensionis æquitas
& ipsa linearum ten
sione teneatur
JNcat ne autem dñs
ad ecclesiam ueniens
mensuras terre linear
mensus est: quia fines
ecclesie occultis iudi
cii subtilitate distinxit.
Huius terre occul
te mensuræ uel lineæ
tendebantur: quan
do prædicatores sc̃i
agente sp̃u in alijs
partib; mundi uoca
bantur: ut uent ad
alias uero partes
arcebantur: ne acce
derent. Paulus
namque apostolus
cum machedoniam
prædicare neglexerat.

puisum illi apparuit
uir machedo quidice
rat. Transiens in ma
chedonia adiuua nos
At contra sicut scrip
ta est, Temptabant
apostoli in bythinia
& non permisit eos sp̃s ih̃u
Dum ergo prædicatores
sc̃i & uocantur ad
machedonia & ab
asia prohibentur. Ista
occultarum mensu
rarum linea illic duc
ta est: hinc reducta,
Illuc tenditur ut mache
donia intra sc̃e eccle
siae spatia colligatur
hinc adtrahitur: ut
extra fines fidei asia
relinquatur. Erant
quippe tunc in ea qui
colligendi non erant
quib; iuxta meritum
suum perditis. iam
nunc asia intra mensu
ras ecclesie dō largietur

209R

susceptae est, Intra
has ergo mensuras
sunt omnes electi.

Extra has omnes repro
bi & iam si intra fidei
limitem esse uideantur,

Unde & in apocalypsi
scriptum est. Atrium
quod foris templum
est eice foras. nec
inueris eum.

Quid enim atrium qua
latitudine significat
uite praesentis.

Et recte foris templum
sunt qui per atrium
designantur. atque
ideo mergendi non
sunt. quia angusta
portae est quae ducit
ad uitam. Et lati
tudo uite prauiorum.
non admittitur ad
mensuras & regulas
electorum. Iste spiri
talis linea occulto
iudicio tendebantur.

“ Quando cuidam dicenti
“ magister sequar te.
“ quocumque ieris.

“ Eiusdem magistri
“ uoce responsu est.

“ Vulpes foueas habent.
“ & uolucres caeli nidor.
“ filius autem hominis
“ non habet ubi caput
“ suum reclinet.

Iste mensurae & lineae
tendebantur cuidam
dicenti, Domine per

“ mitte me primum
“ iste & sepelire patrem
“ meum, Eiusdem
“ magistri uoce respon

“ sum est, Sine ut
“ mortui sepeliant
“ mortuos suos. Tu au
“ temde ad nuntia regni

“ di, Ecce alius secu
“ turum se promittit
“ & repellitur. Alius
“ relaxandum se postu
“ lat & reuincitur.

Unde hoc nisi quia

209^v

sup occultae cordis spa
 tic. supernorum iudi
 ciorum lineae tende
 bantur, Ut & hunc
 intus inconprehensi
 biles mensurae constrin
 gerent & ille foras
 non iuste remaneret,
 Sed cum nullus nesciat
 quic dñs has occultorū
 iudiciorum lineas
 tendat. quur ad iob
 dicitur, **J**ndica mihi
 si habes intelligentiā.
 quis posuit mensuras
 eius sinistri. uel quis
 tetendit super eam
 lineam, **A**n idcirco
 requiritur ut quod
 nosse. sed tamen
 praetermittere pote
 rat. memoratur,
 quatenus pondus secre
 torum dñi sollicitur
 pensat. Dispositionē
 uidelicet hominis non
 inhumanis uiribus.

sed in manu consistere
 conditoris. Ut dum
 considerat inuisibiliter
 istic quis agat. suae
 uirtuti nil tribuat.
Nec iam de se aliquid
 audeat. Cum dñi iudi
 cia occulta formidat
 Sed perpendens desup
 mensuras & lineas
 inconprehensibiliter
 tensas. Sit tanto
 magis inhumilitate
 formidinis. quanto
 magis pendere uideat
 omnia impotestate
 mensuris. Sequitur
**SUPER QUO BASES
 ILLIUS SOLIDATE SUNT**
Quid aliud huius
 terrae bases. quam
 scē ecclesiae doctores
 accipimus, **I**n basib;
 quippe columnae.
 In columnis autem
 totus fabricae pondus
 erigitur. Non ergo

210 R

inmerito doctores
 sc̄i basium nomine
 designantur. quia
 dum sc̄ta predicant
 & predicationis suae
 uiuendo concordant
 omne pondus eccle
 siae fixa moru suoru
 grauitate sustentant
 asperas uel infidelib;
 temptationes ferunt.

Etqueq; in preceptis di
 uelut difficilia a fide
 lib; formidantur
 & exemplis operum faci
 lia ostendunt.

Unde & bene cum inty
 po ecclesie taberna
 culum figeretur ad
 moysen dicitur.

Facies columnas quat
 tuor. & bases eorum
 uestitae argento.

In argento enim. quid
 aliud. quam claritas
 diuini sermonis ac
 cipitur. Sicut scriptu e.

” Eloquia dñi eloquia
 ” casta argentum igne
 ” examinatum terre.

Bases ergo argento
 uestitae. quattuor co
 lumnas tabernaculi
 sustinent. quia pre
 dicatores ecclesie
 diuino eloquio deco
 rati. & incunctis se
 & exemplum prebent.
 quattuor euange
 listarum dictae. &
 ore & operib; postant.

Possunt per bases & ia
 prophete signari.
 quidam primi aperte
 de dominica in casta
 tione locuti sunt
 quasi quieslam bases
 eos conspiciamus a fun
 damento surgere
 & sup positae fabrice
 pondera sustinere.

Unde ad moysen rursu
 dñs cum tabernaculi
 tabulas erigi pcepit.

extremis temporibus
subsequenter basium
appellatione signifi-
ca dicat. **S**up quo
bases illius. **S**olidate
sunt. **S**ub audis. **N**isi
super me. quicuncta
mirabiliter teneo
& bonis exterioribus
intus principaliter
originem præsto.

Qui enim sibi quod bonum
est tribuit. **S**olida
bases non est. **Q**uia
cum fundamento non
innitatur. ipso suo
pondere in ima præ-
cipitatur. **S**ed cum
tatem multa. **D**eser-
ecclesie constructione
referantur. **A**udi-
re mens apparet. **I**ni-
mice nationes qua
uirtute coniuncte
sunt. **I**dest diuersa
huius domus ædificia
qua sibi arte concor-

dent. **S**equitur.

AUT QUI SIDIUIT
LAPIDEAM ANGULA-
REAM EIUS

Jaco per diuinam gra-
tiam omnibus liquet
quem scriptura sacra
angulare lapidem
uocat. **I**llum profecto
quidam in se hinc iu-
daicum. illinc genti-
lem populum suscepit.
in una ecclesie fabri-
ca quasi duos parietes
iungit. illum de quo
scriptum est. **F**ecit
utraq; unum.

Qui angulare se lapide.
Non solum in inferiori-
bus sed & in supernis ex-
hibuit. **Q**uia & inter-
sic plebi israelitice
nationesq; gentium.
& utraq; simul angelis
sociavit in celo.
Eo quippe nato. clama-
uerunt angeli in terra.

Pax hominib; bone uo-
luntatis. In ortu enī
regis nequaquam pro
magno offerent homi-
nib; pacis gaudia. Si
discordiam non habe-
rent.

De hoc lapide
pprophetiam dicitur.

” Lapideum quem repro-
bauerunt edificantes

” hic factus est in caput

” anguli. Huius lapi-
dis typum hieronias
rē tenuit. quem ma-
theus. dum quater de-

nas generationes de-
scriberet. secundo nu-

merauit. quem enī
fine secunde. ipsum

rursum initio tertie
generationis inseruit.

Ipse namq; in babilo-
nia cum israhelica
plebe migratus est.

quidum ab aliis. ad
alia ducitur. proutri-

usq; parietis laterem

non in merito secundo
numeratur. Cuius
migrationis flexu
angularem lapidem
signat. Ubi enim
ordo a rectitudine flecti-
tur ut eat in diuersū
tamquam angulū facit.

Recte ergo numerari
bis potuit. quia per
utrumq; parietem
quasi duo in se latera

ostendit. Unde &
eius bene imaginem

tenuit. qui in iudea
ortus gentilitatem

colligens. quasi ab
hierosolymis babilo-

nia uenit. atq; hanc
in semetipso fidei fabri-

eam. prius discordie
studio scissam arte

caritatis intexuit.

Sed hæc quæ designifi-
catione scæ ecclesie
dicta sunt. placet

ut breuiata replicatio

moraliter differant,
 Dignum namq; est utp
 ea que beato iob dici
 cognoscimus. ad cor
 da nra seuochemur.

Quia uerba di tunc
 mens uerius intellegit.
 Cum in eis sem& ipsam
 quaerit. Ecce eni dicit.

**UBI ERAS QUANDO
 PONEBAM FUNDA
 MENTA TERRAE,**

Si peccatoris animo
 puluis est quia in
 superficie attollit.
 & temptationis aura
 raptatur. Unde
 scriptum est.

Non sic impi non sic
 sed tamen quam puluis
 quem proici& uentus
 a facie terre. Nil
 obstat intellegi anima
 iusti. de qua scriptu e.

Terra enim saepe ueni
 entem sup se bibens
 imbrem & generans

herbam oportunam
 illis a quib; colitur. ac
 cepit benedictionem.

Sed huius terre funda
 mentum iacitur. quan
 do in occultis cordis
 prima soliditatis cau
 sa diuinus timor in
 spiratur. Iste necdum
 credit aeterna quae
 audit. huic cum fides
 datur. ad aedificium
 subsequenter operis.
 iam fundamentum
 ponitur. Ille aeterna
 iam credit. nec tamen
 meuit. uenturi iudi
 ciu terrose despicit.
 peccatis se carnis &
 spr inuoluit audenter.

Huic repente futuroru
 timor infunditur.
 ut bone uite surgat
 aedificium iam funda
 menta constuuntur.

Posito itaq; prospere
 formidinis fundamento.

Cum uirtutum fabri
ca in altum ducitur
Necesse est ut unus
quisq; proficiens uites
suas caute mediatur

Ut cum diuina construc
tione magnus esse
iam cepit. semetip
sum respiciat sine
cessatione quid fuit
quatenus cotendens
humiliter quod per
meritum inuentus ē
Nequaquam sibi arro
get quod per gratiam
factus est. Unde
& nunc beatus Job
per supernam uocem
ad semetipsum reduci
tur. & ne de uirtu
tibus gloriari audeat.
de ante acta uita
memoratur ei; dicit.
" Ubi eras quando pone
bam fundamenta
terre. Ac si iustifi
cato peccatori.

aperte ueritas dicat
Uirtutes a me accep
tas tibi non tribuas.

Noli contra me de meo
munere & tolli.

Recole ubi te inueni
quando in te prima
fundamentum uirtu
tum posui. Recole
ubi te inueni. quando
meo te timore soli
davi. Ut ergo ego
in te non destruam
quod construxi. ipse
non cesses considera
re quod sepperi.

Quem enim ueritas
Nisi aut inflat
aut in excessibus inue
nit. Sed post hæc
bene. Possumus
seruare quod sumus
Si numquam neglegi
mus pensare quod
fuimus. Non num
quam tamen clan
destina elatio.

213 R

& iam sollicitis sub
 ripere cordibus solent
 ut bonorum cogitatio
 licet subtilis hac pressa
 cum ualoe in uirtutibus
 crescit. Oblita infir
 mitatis proprie nequa
 quam ad memoriam
 reuocet. quid in uirtutibus
 fuerit. Unde & om
 nipotens deus quia auge
 ri infirmitate & iam
 de se medius salutaris cons
 picit. Mensuram ipsis
 in uirtutibus imponit
 ut habeamus que
 dam uirtutum bona
 quatenusquam que
 siuimus. ut queramus
 quaedam nec tamen
 habere ualeamus.
 Quatenus mensura
 dum haec non potest
 habere quod habet
 & per ea que sunt
 considerentur illa
 que desunt. & per ea

que utiliter desunt
 seruentur humiliter
 bona que sunt
 Unde & directe prohibuit
 terra. Id est iuste
 anime dispensatione
 subiungitur. Indica
 mihi si habes intelle
 gentiam. quis posuit
 mensuras eius si noster
 uel quis tetendit sup
 eum lineam.
 Quis enim nisi conditor
 noster huius terrae
 mensuras ponit. qui
 in testi iudicii seruet
 moderamine. Alii
 sermonem sapientie.
 Alii sermonem scientie.
 Alii plenam fidem.
 Alii gratiam sanitatum.
 Alii operationem uirtutum.
 Alii prophetiam.
 Alii discretionem spirituum.
 Alii genera linguarum.
 Alii interpretationem
 sermonum tribuit.

hinc apparet & illa re intellogat de se in se ipse non habere quod

Quatenus in uno eodemq;
spū. Iste uerbo sapientie
polleat. N& tamen
sermone scientie. Id est
doctrinae fulciatur.

Quia sentire atq; inue-
nire sufficit. & iam
quod per di^{recti} studium
non comprehendit.

Ille sermone scientie
fulgeat. N& tamen
in uerbo sapientie
conualescat. quia &
sufficit & plere quan-
tū didicit. & tamen
ad sentendum & semet
ipso subtile aliquid
non adsurgit.

Iste per fidem & elemen-
tis imperat. N& ta-
men per sanctorum
gratiam infirmita-
tes corporum curat.

Ille orationis ope
morbus subtrahit.
N& tamen a sent
terre uerbo pluuias

reddit. Iste opera-
tione uirtutum ad p-
sentē uitam & iam
mortuos reuocat.
& tamen prophēcie
gratiā non habens
quae sibi uentura sunt
ignorat. Ille uentura
queq; uelut praesentia
ad tendit. & tamen
in nulla signorum
operatione se exercit.

Iste per discretionem
spūm in factis sup-
pliciter mentes conspi-
cit. Sed tamen diuer-
si generis linguas
nescit. Ille diuersi
generis linguas & a-
minat. Sed tamen
in reb; similib; dissimi-
lia corda non pensat.

Alius in una lingua qua-
noui sermonum
pondera interpre-
tando prudenter dis-
cutit. & tamen

Reliquis bonis que non habet patienter careat,

Sic itaque creator noster ac dispositor cunctis moderatur. Ut qui extolli poterat & dono quod habet humiliatur & uirtute quicquam non habet. Sic cunctis moderatur. ut cum impensam gratiam unum quemque subleuat & iam pro dispari alteri alterum subdat.

Et meliorem quisque dono alio eum quisibi subicitur adtendat. ac licet se preire & alius sentiat. eidem tamen quem superat. se in alius postponat.

Sic cuncta moderatur. ut dum singula queque sunt omnium interposita quedam caritatis necessitudine. fiant omnia singulorum.

Et unus quisque sic quod non accepit in altero possideat. Ut ipse alteri possidendum quod accepit humiliter impendat.

Hinc enim per Paulum dicitur.

Unus quisque sicut accepit gratiam in alteri ut illam administret. Sicut boni dispensatores multa formis gratie dei.

Tunc namque bene multa formis gratia dispensatur. quando acceptum donum. & eius qui hoc non habet creditur. quando propter eum cui impenditur. datum putatur.

Hinc per Paulum dicitur.

Per caritatem seruite inuicem. Tunc enim nos caritatis alius culpe liberor reddet. cum uicissim nos

nro p amosem resu
 tio subicit. Cum &
 aliena bona nra cre
 dimus. & nra alius qua
 si sua offerentes & hi
 bemus. Hinc rursu
 per paulum dicitur
 " Nam & corpus non est
 " unum membrum
 " sed multa. Si dixerit
 " per. qm non sum
 " manus. non sum de
 " corpore. non ideo n
 " est de corpore. ^{ht} Si totu
 " corpus oculus. ubi au
 " ditur. Si totum audi
 " tur. ubi odoratur.
 " & paulo post. Quod
 " si essent omnia unum
 " membrum. ubi corp
 " Nunc autem multae
 " quidem membra
 " unum uero corpus.
 Quid enim sca ecclesia.
 Nisi superni sui capitis
 corpus est. In qua
 alius. alia uidendo.

oculus. Alius. recta
 operando manus.
 Alius. adiuncta dis
 currendo. per
 Alius. praceptoru uoce
 intellegendo. auris.
 Alius. maloru felore.
 bonorumq; flagran
 tia discessendo. naris
 Qui corporalium more
 membrorum. dum
 uicissim sibi accepta
 officia inpendunt.
 unum de sem& ipsis
 omnib; corpus reddunt
 Et cum diuersa incari
 tate per agunt. diuer
 sum esse phibent. ubi
 continentur.
 Si autem unum quid
 cuncta agerent. cor
 pus utiq; quod & mul
 tis continetur non
 essent. Quia uide
 licet multipliciter con
 pactum non existere.
 Si hoc concors membro

hp. et si dixerit auris qm nsum oculum non sum de corpore. non ideo non est de corpore

215R

diuersitas non teneret.
Quia ergo scis membris
 ecclesie uirtutū dona
 dñs diuidit terre
 mensuras ponit.
Unde iterū paulus dicit.
Unicuiq; sicut diuisor
 mensuram fidei.
Et rursum. Ex quo
 totum corpus compac
 tum & conexum per
 omnem iuncturam
 subministrationis
 secundum operationē
 In mensura unius cu
 iusq; membri aug
 mentum corporis facit
 in ædificationem sui
 in caritate. Sed cum
 miro consilio auctor
 ac dispositor noster
 huic illa largitur que
 alii denegat. Alii hæc
 denegat que isti ler
 gitur. **M**ensuras
 sibi positas egredi
 nitur quisquis

posse plus quam acce
 perit conatur. Ut for
 tasse is cui tantummo
 do datum est præcep
 torū occulta differere
 temptet & iam mira
 culis coruscare.
Aut is quem superne
 uirtutis donum ad
 sola miracula robo
 rat & iam diuine legis
 pandere occulta con
 tendat. In præcipiti
 enim pedem porrigit.
 qui mensurarū suarū
 limitem non adtendit.
Et plerumq; amittit
 & quod poterat qui
 audacter ea ad que
 pertingere non ualēt
 arripere festinat.
Nam & membrorum
 nrōrū tunc bene
 ministeris utimur.
 cum sua eis officia
 distincte seruamus.
Lucem quippe oculis

215^v
cessimus. Vocem uero
auribus audimus,
Siquis autem mutato
ordine uoci oculos
luci aures adcommodat
huic utraq; incassum
patent. Siquis odo-
res uelit. Ore discer-
nere saporis nase
gustare utriusque
sensus sibi ministerium
quia peruertit Interimit
Quum enim propriis usibus
hæc non aptentur &
sua officia deserunt
& ad extranea non ad-
surgunt. Bene itaq;
dauid intra acceptas
& diuina largitate
mensuras pedem cor-
dis precesserat cum
dicebat. Neq; ambu-
laui in magnis. Neq;
in mirabilibus super me.
Super se quippe in mira-
bilibus ambulat & si
apparere magnus.

ultraquam poterat
quereret. Super se
namq; in mirabilibus
attollitur. qui & in his
adeq; non sufficit uideri
conatur. Bene in
trichas mensuras
& iam in ipsa paulus
predicationis suæ se-
latitudine constabat
cum diceret. Non eni-
audeo aliquid loqui
eorum. quæ per me
non efficit xps.

Tunc autem recte accep-
ta mensura seruatur.
Cum ante posita ocu-
lis uirorum spiritalium
uitæ respicitur.
Unde & sequitur.
**VEL QUISTENDIT
SUPER EAM LINEAM**
Super hanc eniam
terram lineæ tendi-
tur. quando electæ
unicuique anime ad
sumendam uiuendi

regulam patrum
 precedentium exem
 pla monstrantur
 ut & illorum uitae con
 sideret quid in suis
 actibus seruet quate
 nus respecto iusti limi
 tis tramite nec infra
 minima negligens
 deficiat ne ultraque
 maxima superbient
 tendat Ne minus
 conetur & plere quae
 sufficit ne plus
 arripiat quam acce
 pit ne aut ad mensu
 ram quam debet non
 perueniat aut ean
 dem mensuram dese
 rent extra limitem
 cadat Angustie
 quippe portae est
 quae ducit ad uitam
 Et ille hanc ingreditur
 qui in cunctis quae
 agit discretionis sub
 tilitate propter

hanc sollicite coartat
 Nam qui per uolunta
 tes proprias secura
 mente se dilatat
 anguste sibi portae
 aditum damnat
 Ut ergo huius terre
 mensura seruetur
 Super eam diuinitas
 linea tenditur
 Quia ut nostra opera
 uel minora profici
 ant uel maiora
 moderentur per sa
 cra eloquia subtilis
 ante nos sanctorum uita
 expanditur Et quid
 nobis quantumque
 agendum sit osten
 sa illorum discretionem
 definitur Ecce ali
 quis uel damna reu
 uel afflictionem
 corporis metuens
 minas terrene poten
 tiae pertimescit &
 contra uim resistentium

216^v
ueritatē defendere
non praesumit.

Hinc patet quia in
more angustū respicit.
ostensa exemplorum
suorum linea aduir
tutis latitudinē tendit.

Jpre quippe flagella
tur a principibus popu
li. cum iocisto se rela
xari conspiceret. ut
a predicatione cessaret
cum prohiberetur lo
qui in posterum nequa
quam saltem in pre
sens cessit. Nam
respondens protinus

” dixit. **O**boedire
” oportet dō magis quā
” hominibus. **E**t rur
” sum. Non enim pos
” sumus quae uidimus
” & audiuimus non loqui.

At ille dudum debilis
& praesentia damnā
formidans. Dum
exempla timentis forti

tudinis contemplatur.
In auctoritate uerbi
iam patet lineam sequit.
Jam nil aduersitatis
metuit. iam resisten
tes dō potestates saeculi
& iam corporis lace
ratione contemnit.

Sed tamen quanto uis
persequentium patien
do fortiter destruit.
quanto inter aduersa
nullis terroribus cedit.
tanto plerumque
& in his & iam que inter
fideles positus sense
rit se ceteris prepo
nit. sua magis consi
lia eligit. & sibi potius
quam aliis credit.

Hinc nimisum. dum
iniustis obiectonibus
non cedens. in uirtute
se exercit. & iam recta
aliorum consilia non
recipiens pedem extra
limitem tendit.

Hunc p̄rus intra
 mensure lineam seuo
 cat. qui post quam
 libertate uocis. aucto
 ritate principum
 pressit. p̄ humilitate
 cordis de non ciscum
 cidendis genib; paulo
 consilium audiuit.
Sic enim sem̄ ipsum
 contra aduersarios
 & auctoritate cura
 bat erigere. Ut tamen
 sibi sem̄ ipsi non cre
 deret. in his qua non
 recte sentiret. Ut &
 libertate fortitudinis
 tumentis potestates
 excederet. & humili
 tate mansuetudinis
 obediencia in recto
 consilio. & iam mino
 rib; fratrib; exhiberet.
 & modo per sem̄ ip
 sum aliis. modo & sibi
 sem̄ ipsi cum aliis ob
 uiaret. In factis

igitur p̄ri. quae di
 ante oculos nros. auc
 toritatis & humilita
 tis linea tenditur. ad
 mens nra aut per
 timore ad mensuram
 non pueniat. aut p
 tumorem limitem &
 cedat. Dicitur est
 quomodo linea tendi
 tur ne p̄ alterius actio
 nis fortitudinē. ad
 alterius cause utqu
 transeat. Dicatur
 nunc quem uic modum
 in una eademq; uir
 tute discretionis
 lineam deserimus.
 Si hanc & aliquando
 agere & aliquando
 post ponere nesciamus.
Non enim res eadem
 semp̄ est uirtus. quia
 per momenta tempo
 rum. saepe merita
 mutantur actionū.
Unde fit. ut cum quid

bene agimus. plerūq;
 melius ab eius actione
 cessemus. & laudabi-
 lius ad tempus deserat
 quod in suo tempore
 laudabiliter mens
 tenebat. Nam si
 prorsus bonis minimis
 quibus actis proficimus.
 Nec acmen intermis-
 sis interimus. maiora
 laborum mala pro-
 ximis imminere. ne-
 cessario nos uirtutum
 augmenta seponimus.
 ne infirmioribus proxi-
 mis fidei discrimen
 generemus. Ne tan-
 to iam quod agimus
 uirtus non sit. quan-
 to per occasione sui
 in alienis cordibus.
 fundamenta uirtutum
 destruit. Quam
 discretio lineam bene
 ante intuentium oculos
 paulus tendit. qui &

gentes ad libertate
 fidei uenientes circum-
 cidit prohibuit.
 Et acmen bystris atq;
 Iconium transiens
 ipse timotheum qui
 gentile patre editus
 fuerat circumcidit.
 Uidens enim quod nisi
 se mandata littere
 seruare ostenderet.
 iudeorum rabiem. & iam
 in his qui sibi tunc
 comites aderant & ci-
 tate. assertionis sue
 uim post posuit. & sine
 damno fidei seruans
 quae a persecutionis
 immanitate custodi-
 uit. fecit quod fieri
 fidei amore prohibuit.
 Sed a fidei recessit
 ministerio. quod quasi
 non fideliter fecit.
 Plerumq; enim uirtus
 cum discretio intermit-
 titur. plus tenetur.

. tenetur amittitur. Cum discretio

Næ mirum si in incor-
poreis intellegimus
quod agi & incorpore-
is rebus uidemus.

Ex studio namq; a se
distenditur. ut in suo
tempore cum utilita-
te tendatur.

Quasi otium relaxatio-
nis non accipit. ferien-
di uirtutem ipso usu
tensionis perdit.

Sic aliquando in exesi-
tatione uirtutis cum
per discretionem præter-
mittitur. reseruat.

Ut tanto post uictoria
ualenter feriat.
quanto a percussione
interim prudenter
cessat. **S**ubtilis
igitur discretio
sup hanc terram linea
tenditur. quando
ostensis unicuique
animæ & exemplis præ-
cedentium patrum.

^{218R}
& utiliter co opera-
tione uirtutis accendit.
& nonnumquam uti-
lius temperatur.

Sed cum parumper
ab opere zeli fortitu-
do se ponitur. alta
consideratione opus
est. ne forte ne-
quaquam communis
boni consilio. sed
timore proprio. uel
cuiuslibet ambitionis
studio a uirtutis exer-
citatione cessatur.

Quod nimis cum
agitur. iam non dispen-
sationi sed culpe ser-
uitur. **U**nde curan-
dum sollicitè est. ut
cum quis susceptum
negotium cum uirtu-
tis cessatione dispen-
sat. semetipsum pri-
us in radicem cordis
inspiciat. ne si bi p
hoc aliquid auarus

appetât sibi per hoc
 soli timidus parcat
 Et eo fiat prauum quod
 in opere sequitur quod
 non & recta cogita
 tionis intentione ge
 neratur. Unde bene
 in euangelio ueritas
 " dicit. Lucerna cor
 " poris tui est oculus
 " tuus. Si oculus tuus
 " simplex fuerit totum
 " corpus tuum lucidum erit.
 " Si autem oculus tuus
 " nequam fuerit totum
 " corpus tuum tenebro
 " sum erit. Quid enim
 per oculus & primi
 tur. Nisi opus suum
 praeueniens cordis
 intentio. quae prius
 quicquid in actione
 & exeat. hoc iam quod
 appetit contemplat.
 Et quid appellatione
 corporis designatur.
 Nisi unce quaeque actio

quae intentionem sua
 quicquid intuentem oculi
 sequitur. Lucerna
 itaque corporis est ocu
 lus. quia per bone
 intentionis radium
 merita inlustrantur
 actionis. Etsi ocu
 lus tuus simplex fue
 rit totum corpus
 tuum lucidum erit.
 Quia si recte intendimus
 per simplicitatem
 cogitationis. bonum
 opus efficitur. Etiam
 si minus bonum esse
 uideatur. Etsi ocu
 lus tuus nequam fue
 rit totum corpus
 tuum tenebrosus erit.
 Quia cum peruersa in
 tentione quid uel nec
 tum agitur. & si splen
 dere coram hominibus
 cernitur. apud & a
 men acumen intus
 iudicis obscuratur.

219R

Ubi & recte subiungit,
S ilumen quod in te est
S tenebrae sunt ipse
tenebrae quante erunt

Quia si hoc quod bene nos
agere cœclimus & ma
la intentione suscipimus
quante ipsa mala sunt
quæ mala esse & iam
cum agimus non igno
ramus, Et ubi nil
cernimus, ubi quasi
discretiõnis lumen
tenemus, qua cæci
tate in illa offendi
mus, quæ sine discre
tione p̄p̄ramur,

Uigilanti igitur cura
p̄cuncta opera inten
tio nobis nr̄a pensan
da est, ut nil tem
porale in his quæ
agit appellat, tota
se in soliditate ætēni
tatis figat, Ne si ex
tra fundamentum
actionis nr̄e fabrica

ponitur, terra decer
cente soluat

U Nde hic quoq; apte
subiungitur

**SUPER QUO BASES
SILLIUS SOLIDARESUNT;**

B ases quippe unius
D cuiusq; sunt anime
intentiones suæ;

N am sicut fabrica co
lumnis, columnæ aũ
basib; innitantur

I ta uita nr̄a in uirtu
tib; ; Uirtutes uero
in minima intentione
subriscunt; & quia
scriptum est;

“ F undamentum aliud
“ nemo potest ponere
“ præter id quod posi
“ tum est qui est xp̄s ih̄s;

T unc bases in funda
mento sunt, cum in
tentiones nr̄æ in xp̄o
roborantur; Incassũ
uera, alta super se
bases ædificia erigunt

219^v
Si non ipse infundamen-
tis solidae consistunt;
Quia nimirum quam
libet summa opera ina-
niter faciunt: si inten-
tiones cordium. & extra
aeternitatis certitudi-
ne deflectantur: &
vere uitae praemia
non requirunt;
Tantoq; grauiora ruine
super se damna aedi-
fificant: quanto altio-
ra aedificia extra fun-
damentum portant;
Quia cum aeternae uitae
praemii non intendunt:
quo plus se quasi in
uirtutibus erigunt:
eo in gloriae manis
foueam profundius
cadunt; Non ergo
pensandum est bases
quid sustinent: sed
ubi sustentantur;
Quia profecto humana
corda diuinitus per

scrutantur: non solum
quaefaciunt: sed quid
in operibus quaerunt;
Unde cum districtum
iudicem paulus descri-
beret: atq; actionum
bona narraret: dicens:
" Qui reddet unicuique
" secundum opera eius!
" his quidem qui secun-
" dum patientiam boni
" operis gloriam & in-
" corruptionem!
Quia nominata boni
operis patientia: qua-
si totam electae actio-
nis fabricam dixerat:
subtiliter ilico ubi
bases eiusdem fabrice
consisterent: inqui-
sivit dicens; Gloria
& honorem & incor-
ruptionem. quaerentibus
uitam aeternam;
Ac si aperte diceret;
Etsi quidam patientiam
boni operis ostendunt

gloriam & incorrup
 tionem non recipiunt.
 Si intentiones cordis
 iustae bases fabrice
 infundamento non
 figunt; Quia uide
 licet dicitur uel honeste
 uite aedificium non
 inhabitat. quod ex
 tra se positum non
 ipse sustentat; *sup*
 Quia igitur intentio
 nes electe uniuscuiusq;
 anime spei eterni
 tatis inuicuntur.
 Recte uoce dominice
 de hac terra dicitur;
 Super quo bases illius
 solidate sunt; *Resi*
 aperte dicitur;
 Nisi super me; *sup*
 Cui dum iusta quaeq;
 anima intendit om
 ne quod temporaliter
 facit. In me procul
 dubio non tempora
 liter construit;

Quia uero tunc robur
 tius infundamento
 solidamur. cum uer
 ba di. & in exteriorib;
 preceptis sequimur.
 & in intamis sensibus
 subtilius intellegendo
 pensamus. Recte
 subiungitur;

**Uel quis diuinit
 Lapideam ancula
 rem eius;**

Lapis quippe ancula
 ris est. ad sacra elo
 quia intellectus du
 plex; Quia tunc diui
 nitus dimittitur.
 quando nequaquam
 districto iudicio. Ig
 norantie suae tene
 bris inligatur;

Sed quadam libertate
 perfruitur. dum in
 preceptis di sufficit.
 uel exsequendo exte
 riora agere. uel con
 templando interna

sentire. Ad quod u
numquam noster intel
lectus adurgeret. Si
ad suscipiendam naturam
nostram. Ipse noster condi
tor non ueniret.

Quidam angularis la
pis dicitur. qui ad uos
in se populos iuncti
ates. aliter equa con
iuncte utriusque uite
actiue uidelicet & con
templatiue in se exem
pla monstrauit.

Ab actiua enim uita
longe contempla
ua destitit. Sed in
carnatus redemptor
noster ueniens dum
utrumque exhibuit
in se utrumque sociauit.

Nam cum in urbe mira
cula faceret. in mon
te uero orando conti
nue praecaret.

Exemplum suis fidei
bus praebuit. ut nec

contemplationis stu
dio proximorum
curam negligant.
Nec rursus cura pro
ximorum inmodera
tus obligati contem
plationis studia dese
linquant. Sed sic
in utrisque. Sicut
pariendo coniungat
quatenus nec amore
dei praepediat amor
proximi. Nec amo
rem proximi quia
transcendit abiciat
amor dei. Quia igitur
humano cordi
quid agere & ignoran
ti dei atque hominis
mediator apparuit.
qui & agendo transi
toria disponere
& contemplando
ostendere. unde cuncta
penderent. Recte
dicitur. Quod quis di
misit lapide angulare et

Nisi aperte dñs diceret.
 Nisi ego. Qui unicū
 quem sine tempore
 genui. seruandis ho
 minib: cum tempore
 ostendi. In cuius uita
 discerent. & iam diuer
 sa uiuendi studia non
 discrepare. Et no
 tandum quod eum
 se non emisisse. sed
 dimisisse asserit.

Quia profecto huma
 nam naturam filius
 suscipiens. ad ima
 desublimib: uenit.
 Cuius incarnationis
 mysterium. quia
 & electi angeli mira
 ti sunt. qui eodem
 mysterio redempti
 non sunt.

Recte subiungitur.
**Qua melauda
 RENT SIMUL ASTRA
 MATUTINA.**

Quia ENIAM PRIMO

intempore condita
 natura rationabiliū
 spūum creditur. non
 inmerito matutina
 astra. angeli uocant.
 Quasi ita est. dum ter
 rena esset inuisibilis
 & inconposita. Dum
 tenebre essent super
 abyssum. uenturu
 diem subsequenti
 seculi p lucem sapi
 entie & sistendo pre
 uenerunt. Nec neg
 legenter audiendu
 est. quod additur
 simul. Quia nimi
 rum matutina astra
 & iam cum uespertinis
 redemptoris poten
 tia laudant. dum
 electi angeli & iam
 cum redemptis in mun
 di fine hominib: lar
 gitate gratie supne
 glorificant. Ipsi
 quippe ut nos ad laude

conditoris accende-
rent hoc quod supe-
rius diximus. ortu p-
carnem luce clama-
uerunt. Gloria in
excelsis dō. & in terra
pax hominib; bone-
uoluntatis. Simul
ergo laudant. quic
redemptionis nostre
uoces suae exultationis
adcommodant.
Simul laudant. quia
dum nos conspiciunt
recipi. suum gaudent
numerum repleti.
Quia & fortasse ideo
matutina astra me-
morantur. quia sepe
ad exhortandos homi-
nes missi sunt.
Et dum uenturū mane
nuntiant. ab huma-
nis cordib; prae-
sentis uite tenebras fu-
gunt. Sed ecce
angeli diuinā poten-

tiam laudant. quia
ipsa eos tantae clari-
tatis uisio dilatat.
Nos autē qui sedimur
sectamen corruptio-
ne adhuc castus gra-
uamur. donum quod
percipimus qua uir-
tute laudamus.

Quomodo enim ualebit
lingua dicere. quod
non sufficit mens
nrā sentire. Sequit̄.

” **ET JUBILARENT OM-
NES FILII DĪ.**

Jubilatio quippe di-
citur. cum cordis
læticia oris efficacia
non expletur. Sed qui-
busdam modis gaudi-
um prodit. quod ip-
se qui gaudet nec tege-
re praeualat. nec ex-
plere. Laudent itaq;
angeli. quia iam tan-
tae claritatis latitudi-
ne insublimib; uident.

Jubilent uero homines
 qui adhuc in inferio-
 rib; oris sui angustias
 sustinent. Quae quia
 certo futura dñs noue-
 rat. non tamen facien-
 da insinuat. quam
 factae narrat.

Sed quid agimus. quod
 cum boni de redemptione
 suae mysterio
 iubilant. malos inui-
 dia inflammant.

Quum electi proficiunt.
 reprobi corabiem fu-
 roris excitantur.

Quae bona nascentia quia
 nolunt imitari. per-
 secuntur. Sed tamen
 inter haec etiam qui
 redemit non derelin-
 quit. Scriptum quip-
 pe est. Fidelis autem
 dñs qui non patietur
 uos temptari supra
 quam potestis. sed
 faciet cum temptatione

etiam prouentum ut
 possitis sustinere.

Nouit enim conditor
 noster. quicquid sur-
 gere persecutionis pro-
 cella sint. quicquid
 surgentem seprimat.

Nouit pro custodia nra
 restringere. quod con-
 tre nos egredi pro nra
 exercitatione permittit.
 Ut reuens nos diluat.
 procella non mergat.

Unde sequitur.

**QUIS CONCLUSIT
 OSTIIS CARE
 QUANDO ERUOPE-
 BAT QUASI DE
 UULUA PROCEDENS.**

Quid enim care
 nisi saeculum.

Quid uulua nisi
 conceptum carnalis
 cogitationis accipimus.

Hoc enim loco uuluae
 nomine occulta &
 malitiosa carnalium

222^v
cogitatio designatur.

Quæ uulua non ad pro-
ferendam prolem
concepit substantiam
corporis. Sed ad ex-
plendam nequitiam
causam doloris.

De hac uulua cordis In-
quorum alias dicitur.

Concepit dolorem & pe-
perit iniquitatem.

Per hanc uulua præu-
concipiunt. cum mala
cogitant. Per hanc
uulua pariunt. cum
mala quæ cogitaue-
runt operantur.

Erumpibat ergo mare
quasi deuulua proce-
dens. cum ininarum
secularium fluctus.
de carnalis cogitatio-
nis iniquitate concep-
ti. in scæ ecclesiæ In-
teritū seruirent.

Sed auctore dō ostis.
hoc mare conclusum

est. quia contra
tumores persequen-
tiū scī uiri quasi quæ-
dam ostia oppositi
sunt. ut eorum mira-
culis atq; reuerentia
ire persequentium

fringerentur.
Humilitatis quippe dñs
terrenis principibus
per eos scām ecclesiam
supra mundi culmen
euexit. & seuentes
maris impetus. erecta
eiusdem ecclesiæ po-
testate cohesiuit.

Sed huic seuenti mari
quid dñs fecerit
audiamus. Sequitur.

Cum ponerem nu-
Beam uestimentū
eius. & caligine illud
quasi pannis infantie
obuoluerem.

Mare seuiens nube
induitur. quia cru-
delitas persequentium.

stultitiae suae uelamen
 to uestitur. Interpo
 sita enim caligine in
 fidelitatis suae perspicue
 ueritatis lucem uidere
 non sufficit. Et id quod
 agit per crudelitatis
 impulsu pccitatis
 suae meritum non ag
 noscit. Nam si cog
 nouissent aut aposto
 lus. Numquam dnm
 glorie crucifixissent,
Haec nubes non solum
 sola infideles extra
 positos praemere
 Sed quosdam etiam
 uiuentes carnaliter
 intra ecclesiam tene
 brare. Unde sci uiri
 qui aliene etiam neg
 legentiae compatiunt
 & se pati aestimant
 quod perpetui alios
 sentiant. Dolentes
 dicunt. **O**pposuit
 nubem ne transeat

oratio. **A**chi aperte
 dicant. Mentire
 terrenis uoluptatibus
 aduete curarum
 suarum phantasmata
 iusto iudicio obicit
 quibus eam in ipsa ora
 tionis suae intentione
 confundit. **Q**uam
 desideris infirmis
 dedita non ignoras.
 Recte cecata ab intalen
 da lucis tue perspicui
 tate reuerberas.
Ut cum in te intenditur
 ipso atque cogitationu
 suarum nubilo reflec
 tatur. **Q**uae terrena
 haec ad id uult. haec etiam
 tolerat in oratione
 cum non uult.
Quia igitur ipsa psecu
 torum nequitia supra
 dispensatione constri
 gitur. **N**e contra scos
 uiros in quantum

uoluerit effrenetur.
 " Postquam dixit. Cum
 " ponerem nubem uesti-
 " mentum eius. apte
 " subdidit. & caligine
 " illud quasi pannis in-
 " fantie obuoluerem.
 Pannis quippe infantie
 pedes uel brachia cons-
 tringuntur. ne hac
 atq; illac dissoluta
 libertate iacentur.
 Quia ergo persecutores
 scē ecclesie instabili-
 tate cordis inquisi-
 atq; huic seculo delecto
 non grandæua. sed
 puerilia sapiunt.
 Qui quidem obscuritate
 atq; caligine non intel-
 lecti superni iudicii
 constringuntur. ne
 tantum persequi uale-
 ant quantum uolunt.
 Pannis infantie refe-
 runtur obuoluta. quia
 sicut dictum est.

Puerilia quidem sapiunt
 sed diuina dispensa-
 tione constricta. quo
 uolunt. brachia non
 extendunt. Etsi
 cuncta mala perpe-
 trare leuiter appetunt.
 Nequaquam tamen im-
 plere cuncta que appe-
 tunt. præmittuntur.
 Se qui tur-

" **CIRCUM DEDI ILLUD**
 " **TERMINIS MEIS.**

TERMINIS SUIS DŌS
 mare circumdat.

Quia iras persequentium
 iudiciorum suorum
 dispensatione modifi-
 cat. Ut insani tumida
 unda feruoris. plano
 frangatur litore
 occulte dispositionis.
 Se qui tur-

" **ET POSUI UECREAS**
 " **ET OSTIA. ET DIXI.**

" huc usq; uenies & non
 " procedes amplius.

& hic confringer
tumentes fluctus tuos.

QUID PER OSTIA. NISI
PREDICATOSES SCAI

QUID PER UECTEM. NISI
INCASMATIS DNS DESIGN
NATUR. Qui haec ui
delicet ostia contra

seuientis maris impe
tum tanto ualentio
ra opposuit. quanto

ex sua obseruatione
roborauit. Quia eni
istae scae ecclesiae

ostia uectis huius op
positione solidata sunt.

Potuerunt quidem
tundi fluctib; sed
effringi nequiesunt:

Ut ea exterius unda
psecutionis influeret
sed nequaquam cor

dis eorum interna pe
netraret. Et quia
doctores scai praedica

tione quidem sequen
tib; aperta sunt

Auctoritate autē sua
resistentib; clausi

non inmerito ostia
uocantur. Id est

apertae conuersatione
humilium. & clausa
terrorib; superbiorū

Non inmerita ostia
uocantur. Quia &

ingressum fidelibus
aperiunt. & rursus
se se perfidis ne ingre

diantur opponunt.

PENSEMUS quale eccle
siae ostium extitit pe
trus. qui inuestigantē

fidem corneliū recepit;
Praetio quarentem
miracula simonem

reppulit. Illi dicens
" **I**N ueritate comperi

" quia non est persona
rum. acceptor dī.
Sacra regni benigne

aperit; huic inueniens.
" **P**aecunia tuā tecum
" sit in perditione.

Per districtę damnatio-
nis sententiam cęles-
tis aule aditū claudit.

Quid cuncti apostoli

„ Nisi scęe ecclesię ostia
existunt. Cum uoce
redemptoris sui audi-
unt. „ Accipite sp̄m
„ sc̄m. „ quorum semise-
„ ritas peccata semit-
„ untur eis. „ & quos
„ r̄inueras sententia
sunt. „ Ac si illis apte

diceretur. Per uos
ingredientur ad me
hii quib; uos m̄ ipsos
panditis & repellen-
tur quib; obseratis

„ Igitur dum mare seuit
dñs uectem & ostia
opponit. quia ab ama-
ris & perfidis cordib;
dum persecutionis
procella se dilatat
in mundo d̄s unigenita
sui gloriam prædica-
torum que eius

reuerentiã exaltat
& dum innotescit mys-
teria diuine fortitudi-
nis. frangit in impiis
fluctus furoris

Bene autem dicitur

„ Hucusq; uenies & non pro-
„ cedis amplius. Quia
nimis um iudicii occultę
mensura est. & quan-
do persecutionis pro-
cella prosileat. & quan-
do conquiescat

Ne aut non exagitata
electos non exerceat
aut non moderata
in profundū mergat

Cum uero notitia fidei
usq; ad persequentēs
extenditur. turbati
maris tumor sedatur.
Ibiq; fluctus suos mare
frangit. quia ad cog-
nitionē ueritatis ue-
niens. omne quod
nequiter egit erubescit

„ Fracta quippe unda

in se relinquitur quia
 uicta nequitia & iam
 per cogitationem sui
 cordis accusatur &
 quasi ipsa uim quam in
 tulerat recepit quia
 deprauitate quam ges
 serat reclusus sui stimu
 los sentit. Unde qui
 busdam ppaulu dicitur.
 Quem ergo fructum ha
 buistis tunc in illis in
 quibus nunc erubescitis?
 Ac si diceretur. Quid se
 in altum fluctus uis
 prauitatis & tulerunt
 qui nunc in semet ipsis
 fracti. Unde peruer
 sos uos inflauerunt
 conuersos inde con
 fundunt. Recte itaq;
 dicitur. & hic confir
 mes tumentes fluctos
 tuos. Quod uero in
 hac conclusione maris
 secundo de ostiis dici
 tur more sacri eloqui

res semel dicta pro
 confirmatione sepli
 catur. Si autem hoc
 in loco. Si mare acci
 pere non specialiter
 turbam persequentiu.
 Sed generaliter saecu
 lu debemus. Secundo
 contra hoc mare dñs
 ostia opposuit. Quia
 & prius humano generi
 praecepta legis & post
 modum noue gratie
 testamentum dedit.
 Secundo obiecit ostiis
 Shuius maris impetum
 clausit quia eos quos
 ad obsequium sui cultus
 adsumpsit & prius
 ab idolis data lege coer
 cuit & post ab intel
 lectu carnali gratia
 reuelatae corripuit.
 Secundo mare ostia
 Sacceptit quia huma
 num genus prius dñs
 ab operibus iniquitate

prohibuit. post modum
 uero & iam a cogitatio-
 nis culpa constrinxit.
Uideamus quem admodum
 prima tumentis mari
 dominus ostia imponat.
 Ecce enim per legem dicit.
 " Non occides. non moecha-
 " ueris. Non furum facies.
 " Non falsum testimoni-
 " um dices. Videamus
 quem admodum secundis
 hoc mare dominus ostia
 claudit. Ecce in eu-
 angelium dicit.
 " Audistis quia dictum est
 " Manti quis. Non moecha-
 " ueris. Ego autem dico
 " uobis. quoniam omnis qui ui-
 " derit mulierem ad con-
 " cupiscendum eam. Jam
 " moechatus est eam
 " in corde suo. Rursusque
 " dicitur. Audistis quia
 " dictum est. Diligis pro-
 " ximum tuum. & odio
 " habebis inimicum tuum.

" Ego autem dico uobis
 " Diligite inimicos uos-
 " benefacite his qui uos
 " oderunt. Qui igitur
 prius nequitias operis
 prohibet. post modum
 culpas cordis & aurit.
 Nimirum tumentis
 mari. Nec istum ducta
 iustitiae litora transe-
 at bis ostia imponit.
 Bene autem cum diceret.
 Quis conclusit ostia mare
 Quislico & tempus adiu-
 nit dicens.
 " **QUANDO ERUOPEBAT**
 " **QUASI DE UULUA**
 " **PROCEDENS.**
 Quia uidelicet tunc
 humani generi pre-
 ceptis legis obuiauit.
 quendo adhuc seculum
 suae origini uicinum.
 quasi abortiu proprio.
 ad prouectum uitae car-
 nalis & iebat.
 De uulua quippe pcedere

est. In luce presentis
glorie carnaliter appa
rere; & recte subiungit;
**Cum poneream nu
bem uestimentu eius;**

Quia nimirum d's
hominib; non tunc
aperte ostensione se
intulit. Sed dum eos
ab errore perfidiae
eripit. nec tamen illis
claritate sui luminis
pace facit. quasi &
tenebris eos abstulit;

Sed adhuc nube uestiuit
ut & pristina prauita
tis acta relinquerent.
& tamen uentura bona
adhuc certius non ui
derent; Ubi & apte
subditur;

Et caligine illud.
quasi pannis infantie
obuoluerem;

Quia enim rudes po
pulos. non aperta
sp's praedicatione

edocuit. Sed figurata
locutione. praecipis
littere astrinxit.

Ad huc infirma sapien
tes uerborum suoru
caligine. quasi pannis
infantie obuoluit. ut
mandatis grossiorib;
ligata crescerent. Ne
male liberi. in suis uo
luptatib; perirent.
Quos ad uitam iustitiae.
dum non iam caritas.
sed adhuc timor ad
stringeret. diuina
dispensatio. quasi prae
sit ut nutrire;

Infirmus namq; popu
lus. cum praceptorum
pannos nolens pestu
lit. ad firmiore statu.
& ipsa suae ligetione
peruenit;

Quia enim timor eum
prius a culpa coeuit.
competenter post
modum in libertate

sp̄s & iure; Hos pannis
 infantie. quos inchoan-
 tib; dedit. ipse p̄pro-
 phetam dñi repr̄ehen-
 dit. dicens; Ego dedi
 eis p̄cepta non bona;
 Mala enim quasi mala
 esse desinunt. compara-
 tione peiorum; & bo-
 na quasi bona non
 sunt. comparatione
 meliorum; Nam sicut
 peius delinquenti iudee.
 de sodoma atq; sama-
 ria dicitur; Justifica-
 sti sorores tuas. in omni-
 b; abominacionib; tuis
 quas operata es;
 Ita meliorib; testamen-
 ti noui p̄ceptis sub-
 sequentib; p̄ceptis
 bona que rudibus
 data sunt. Non
 bona esse memorant;
 Neq; enim merces. usui
 uite carnalis inhe-
 rent. euelly ab infimis

possent. Nisi gradatim
 ducta p̄dicatione
 proficerent; Hinc quip-
 pe est. quod in egypto
 postas. pio iustoq; mo-
 deramine latent. eoru
 concupiscentie condes-
 scenditur; & uicino-
 rum suorum uasis.
 aureis argenteisque
 sublati. discedere iubentur
 qui ad p̄na montem
 ducti. accepta lege
 mox audiunt;
 Non concupisces sem pro-
 ximitati; Hinc est
 quod in eodem lege.
 oculum pro oculo den-
 tem pro dente. p̄eci-
 piuntur exigere;
 & quandoq; tamen seue-
 lata gratia. percussa.
 maxillam alteram
 iubentur p̄bere;
 Quia enim plus semper
 ira inuidia & q̄rit.
 quam in misericordia accipit.

dum discunt mala non
multiplicius reddere.
quandoq; discerent ea
& multiplicati sponte
tolerare; Hinc est
quod eundem rudem
populum a quibusdam
prohibuit quaedam
vero ei in usu pristino
servavit. Sed haec ipsa
tamen in meliores uite
figura composuit;
Bruta namq; animalia.
idolis in aegypto multa
bant eiq; in usum post
modum animalium
mactatione reuocant.
Sed idolorum cultum
uitant. Ut dum de
usu suo aliquid admittit
teret & consolaretur eius
infirmitas. pro hoc quod
de usu suo aliquid ha
beret; Mira autem
dispensatione consilii
quod ei dñs de consue
tudine carnali reuocant

hoc in figura sps poten
tius uertit; Quid enim
sacrificia illorum ani
malium. Nisi unigeni
ti mortē designant?
Quid sacrificia illorum
animalium. Nisi & p
tinctionē carnalis
nræ uite significant?
Unde ergo imbecillitatis
populi rudis condescen
ditur. Inde ei p obum
bratas allegoriarum
species. maior forti
tudo sps nuntiatur;
Recte itaq; dicitur;
Et taligine illud quasi
pannis infantiae ob
uoluerem; Quia unde
eius teneritudinis in
firmitas perculit. Inde
altam significationū
spirituum nubem
fecit; Quem quia
praeceptorum limite.
ab inmoderatis animi
euagationib; cinxit.

„ Recte subicit; Cistum
 „ dedi illud terminis meis;
 & quic huius humani
 generis motus. misso
 mediatore coheruit.
 apte subiungit; **Q**
 „ Et posui ueltem & ostia;
 Ueltem quippe & ostia
 posuit. quia redemp-
 ptore nro. contra culpas
 delinquentium misso.
 noue uite predicamen-
 te firmavit; Clausa
 namq; ostia opposito
 ueltem roborantur;
 Ueltem ergo ostia opposuit.
 quia contra lasciuos
 motus humani generis.
 unigenitum misit.
 qui precepta spiritalia
 quae loquendo docuit.
 agendo solidauit;
 Bene autem subditur;
 „ Et dixi; Huc usq; uenies.
 „ & non procedes amplius.
 „ & hic confringes tu-
 „ mentes fluctus tuos;

Hoc quippe mare. ostia
 priora transcendunt.
 quia claustra legis
 opposita. humani tumo-
 ris unda saliebat;
Apost quam mundus
 oppositum sibi unigenitum
 repperit. elationis
 suae impetum fregit.
 & transire non ualuit.
 quia eius fortitudine.
 furoris suae terminum
 clausum inuenit;
Unde recte per propheta
 dicitur; Mare uidit
 & fugit; Possunt
 & iam per ostia apte
 passionis eius non in-
 conuenienter intellegi;
Quib; & occulto ueltem
 posuit. quia eas & in-
 uisibili diuinitate robo-
 rauit; Contra quas
 mundi fluctus ueniunt
 sed fracti dissilescunt.
 quia superbi eius ui-
 dendo despiciunt.

228R

sed earum vires & pe-
riendo peratimescunt;

Nam dum passiones
unigeniti humanum
genus prius intravit
post modum & pavit
quasi contra opposita
ostiamore elidendi
maris & tumore ela-
tum uenit & fractu
uirtute dissiluit;

Sed quia id cito hoc ad
beatum iob dicitur
ut de tot uirtutibus
cordis eius gloria
premeretur ne sibi
fortasse tribuat quod
se stare sublimiter
non ignorat. Cum
quanta eius aedifica-
tione sint dicta per-
pendimus si haec & ia
moraliter differamus;

Dicitur itaque; Quis con-
clisit ostia mare;

Quid est mare nisi cor
nr̄m furore turbidū.

Rixa amarum. Ela-
tione superbie tumi-
dum fraude malitiae
obscurum. Quod ma-
re quantum sauiat
at̄tendit. Quisquis
in se occultas cogitatio-
num temptationes
intellegit; Ecce enim
iam peruersa relinqui-
mus. Jam desideris
sectis inheremus.
Jam praua opera foras
abscidimus. Sed ac-
men latenter intus ea
cum qua huc uenimus
uite uideris procella
fatigamus;

Quam nisi respectu iudi-
cii & aeterni pauore
tormenti. immensi ti-
moris claustra cons-
tringerent. cuncta
in nobis penitus sup
aedificati operis fun-
damenta corruissent;
Si enim quod psuggestione

seuit Intrinsicus per
deliberationē foras
erumperet. uite nr̄e
fabrica funditus euer
sa lacuisset. Inim
quitate namq; concep
ti & indelicto editi p
insite corruptionis
molestias. pugnam
nobiscum huc deferi
mus. quam cum labo
re uincamus.

Unde recte de hoc mari
dicitur. Quando
erumpebat quasi de
uulua procedens.

Uulua enim prauę cogi
tationis. adulescentiā ē.

De qua per moy. senon̄s
dicit. Sensus enim
& cogi. Statio huma
ni cordis. prona est
in malum ab adules
centia sua. Corrup
tionis namq; malum
quod unusquisq; n̄m
Abortu desideriorum

carnaliū sumpsit. In
proueltu & atis & exa
Et nisi hoc citius diuine
formidinis manus
reprimat. Omne
condite nature bonū.
sum repente culpa
in profundum uorat.

Nemo igitur sibi cogita
tionū suarum uicto
riā tribuat. cum ue
ritas dicat. Quis
concluserit ostiis mare.
quando erumpebat
quasi deuulua proce
dens. Quia nisi ab
ipso cogitationis pri
mordio cordis fluc
tus gratia diuina
retineret. temptatio
num procellis mare
sæuiens. terrā procul
dubio humane mentis
obruisset. ut salis
fluctibus perfusa aser
ceret. Id est. p̄nitio
sis castis uoluptatibus

delectata deperire. **S**olus ergo dñs ostendit mare conclusum qui prauis motibus cordis claustra inspirate formidinis obicit. Quia uero ex quæcensimus sequi prohibemur quia ad corporearum serum delectatione relundimus. Libet iam ad inuisibilia oculos mentis at tollere atq; hæc ipsa quæ seqi precipimus uidere. Sed quid agimus quia infirmis illa obturb; nec dum patent ecce eccleorum amore uocamus. Sed tamen auisione restringimur. Qui & si quando alicjio fustim parumque aspiciamus sub incerto nimis adhuc uisu caligamus. Unde apte subiungitur

“ Cum ponerem nubem
 “ uestimentum meum &
 “ caligine illud quasi
 “ pannis infantie ob-
 “ uoluerem. Hoc mare
 tumultuosum uideli-
 cæ cogitationib; cor-
 nñm nube uestitur
 quia ne intemā quie-
 tem pure conspiciat
 iniquitatis suæ con-
 fusione tenebratur.
Hoc mare caligine qua-
 si infantie pannis
 obuoluitur quia ad
 contemplandis subli-
 mib; adhuc teneris
 sensib; suæ infirmita-
 tis ligetur. **U**ideamus
 paulum quadam cali-
 gine quasi infantie
 pannis inuolutū ait
 “ Uidemus nunc per spe-
 “ culum in enigmate
 “ tunc autē facie ad fa-
 “ ciem. Nunc cognosco
 “ ex parte. Tunc

" cognoscam sicut &
 " cognitus sum. Quisi
 se uiconprehendenda
 caelestia infantem
 non cerneret. & aetatis suae
 adhaec comparatione
 nullomodo praemisit
 " & dicens, Cum esse
 " paruulus loquebar
 " ut paruulus. Sapiebam
 " ut paruulus. Cogitabam
 " ut paruulus.

Tunc ergo ad robar lu
 uenale conscendimus.
 cum forte sensu eam
 adquam tendimus ui
 tiam uidemus.

Nunc autem quia inten
 tionis nostrae acies per
 infirmitatem suam ab
 interna luce retrandi
 tur. uentis nostris ligata
 infantis pannis tenetur.

Ubi apte subiungitur.

" Circumdedit illud testi
 " nis meis. Terminis
 enim suis. Dominus hoc

mare circumdat.
 quia cor nostrum adhuc
 corruptionis suae
 molestia & cura tur
 bulentum. sub mensura
 contemplationis. hu
 miliat. ut licet plus
 appetat. ultra tamen
 quam sibi conceditur
 non ascendat.

Uel certe testimoniis suis
 dominus hoc mare circumdat.
 quia cor nostrum temp
 tationibus tumidum.
 occultis donorum
 distributionibus miti
 gicit. modo agens ne
 praua suggestio. ad
 delectationem ueniat.
 Modo ne praua delec
 tatio usque ad consensum
 prorumpat. Qui ergo
 illicitos motus cor
 dis respicit. & in qui
 busdam eos usque
 ad consensum peruenire
 prohibet.

In quibusdam uero
 illos & iam ad delecta
 tione restringit. ni
 mirum furens mari
 terminos imponit. ut
 ut nequaquam inope
 re & eat. Sed intra
 sinum mentis temp
 tationum submissu
 rans se unda conlidat,
 Quae quia tunc ualen
 ter restringitur. cum
 ei delectatione
 di atq; inspiratis uir
 tutib; obuiatur.
 Recte subiungitur
 Et posui uectem & ostia
 & dixi. Huc usque
 uenies & non proce
 dis amplius. & hic con
 fringes tumentes
 fluctus tuos. Quid eni
 moraliter p ostia
 Nisi uirtutes. Quid
 per uectem. Nisi ro
 bor caritatis accepi
 mus. Haec itaque

ostia scilicet uirtutes
 operationum. Mare
 seuens dissipat. Nisi
 ea & occulto mentis
 opposita caritas astrin
 gunt. Facile autem
 omnem uirtutem bonum
 temptatione cordis
 inruente destruetur.
 Nisi ab intus fixa
 caritate solidetur.
 Unde & paulus in suis
 praedicationib; dum
 quaedam uirtutum
 ostia mari tempta
 tionis opponeret. illico
 eiusdem ostis quasi
 robor uectis adiun
 xit dicens. Super om
 nia autem haec cari
 tate habentes. quod
 est uinculum perfec
 tionis. Perfectio
 nis enim uinculum
 caritas dicitur. quia
 omne bonum quod
 agitur. Nimirum

per illam ne pereat
ligetur. A temptatione
se namq; ceteris quod
lib& opus euellitur. Sed
solutum a vinculo cari-
tatis inuenitur.

Si autem mens di acco-
proximi dilectione
constringitur. cum
temptationu motus
quælib& ei iniusta
suggererint. obicem
se illis ipsa dilectio
opponit. & prauæ
suctionis undâ virtu-
tum ostis. a uerte in-
timi amoris frangit.
Quia ergo dñs per in-
spiratē caritatis for-
titudine nascencia
in corde uicia reprimi-
t. Insurgens ma-
ris impetū. per abra-
rata claustra con-
percit. Ira fortasse
in occulto exasperat.
Sed ne quies superbia

perdatur. per turba-
tionem mentis officium
lingue subtrahitur.
Ne usq; ad uocē & eat.
quod in sinum cordis
tumultuosum sonat.

Luxurie in occultis
cogitationibus accen-
dit. Sed ne superna
mundiciam mens
amittat. concepte
inmundicie ea quæ
famulari poterant
membra castigat.
Ne usq; ad corruptio-
nē & alit corporis.
f&or cordis.

Quarta stimulat
sed ne cælesti regno
mens caseat. intra
claustra se parsimo-
nie contenta pro-
priis liget. ne in pra-
uo se opere dilata-
& usq; ad exteriores
actos interne concu-
piscencie æstus

231 R

& sudat. Superbia
 inflat. Sed ne ue
 ram celsitudinē amitt
 at. considerando
 quisq; quia pul. ^{vir} ab al
 titudine se concepte
 elationis humiliat.
 Certans nimirum ne
 quod insuggestione
 cogitationis tolerat
 in exortatione operis
 erumpat. Bene ergo
 dicitur. Posui uectē
 & ostia. & dixi.
 Huc usq; uenies & non
 proceles amplius. &
 hic confringes tumen
 tes fluctus tuos.
 Quia dum electus quisq;
 & temptatur uitiis.
 & tamen facere male
 suggesta renitatur
 quasi mare clausum
 tenetur. Quod & si
 intus tumultuosus
 cogitationum fluctu
 bus mentē peuet.

Statuta tamen bene
 uiuendi litora non ex
 cedit. Quod mare
 quidem intumore
 se erigit. Sed dum fixe
 deliberationi cordis
 inlioratur. fructū redit.
 Beatus igitur iob ne sibi
 tribuat. quod contra
 procellas cordis for
 titer stat. uoce diuina
 audiat. Quis conclu
 sit ostis mare. quan
 do erumpebat quasi
 deuulua procedens.
 & cetera. A se ei apte
 diceretur. In cassum
 te exterius in bonis ope
 rib; pensas. si non me
 interius. quante temp
 tationis undas conpesto
 consideras. Ut enim
 fluctus ferre posses.
 in opere meae uirtu
 tis est qui fluctus
 frango temptatio
 nis in corde.